

Høringssvar til vurdering av leveringsplikten, bearbeidingsplikten og aktivitetsplikten

Saken behandles i:
Formannskapet

Møtedato:
17.11.2016

Utvalgssaksnummer:
210/2016

Saksbehandler: Kari Ingvaldsen
Saksmappe: 2016/1962

Forslag til vedtak og politisk behandling

Det vises til rapport overlevert til Fiskeriminister Per Sandberg 12/10-16.

Vi tar i første del av høringssvaret for oss ekspertgruppens konklusjon slik den fremkommer under pkt 10 «Ekspertgruppens anbefaling» på side 50 i rapporten.

«Ekspertgruppen anbefaler å avvikle hele pliktsystemet. Avviklingen av aktivitetsplikten gjøres mot en pålagt omfordeling av kvotefaktorer, og de frigjorte kvotefaktorene auksjoneres ut til industrien som leier den videre ut til de fiskerne som best kan levere det industrien har behov for.»

Ekspertgruppen har fått inn høringsinnspill som viser meningene blant de berørte parter, det være seg kommuner/fylkeskommuner, rederier m.flere. **Av 25 høringsinnspill var det 15 som ville stramme inn på pliktene, og kun 5 som ville oppheve dem. Ekspertgruppen velger å gi enkelte næringsinteresser fullt gjennomslag ved å oppheve pliktene. Det betyr et knefall for særinteresser og at ekspertgruppen ser bort fra alle som talte for de berørte samfunn og arbeidstakernes syn.**

Når kommisjonen anbefaler å avvikle hele pliktsystemet velger man å se bort fra den historiske bakgrunnen for hvorfor «industrirålerne» fikk dispensasjon fra deltakerloven. Det er tilgangen på fisk utenom sesongene som var grunnlaget til at Norge som nasjon gav dispensasjon fra deltakerloven. Det var erkjennelsen av at kystflåten ikke klarte å tilføre landanleggene fisk i deler av året som lå bak den bestemmelsen. Denne erkjennelsen som samfunnsbyggere den gang hadde klart for seg, har ikke kommisjonen vist. Kommisjonens forslaget vil ikke medføre at Norway Seafood`s anlegg på Melbu eller Stamsund vil få bedre tilgang på fisk.

Pliktkommisjonens leder innrømmer i sin pressemelding 12.oktober at forslaget deres innebærer avvikling av noen anlegg med tap av arbeidsplasser. Dette er uakseptabelt og viser at kommisjonen ikke har gjort en helhetlig samfunnsmessig god vurdering.

AVVIKLE TILBUDSPLIKTEN:

Ekspertgruppen ser bort fra at industrirålerne ble kjøpt på billigsalg, nettopp fordi det lå klare leverings/bearbeidings og aktivitetsplikter. For den tidligere leveringsplikten, nåværende tilbudsplikt konkluderes det at effekten for trålerne er nær null. Det konkluderes med at omgjøringen til tilbudsplikt har ført til at flåten konsekvent har

tilbudt fisk som landanleggene ikke kunne bruke. Svaret til kommisjonen på denne utnyttelsen av systemet er at selskapene skal belønnes, ved at bortfallet av tilbudsplikten ikke skal medføre avkorting av kvotene. Med andre ord, bortfallet av leveringsplikt og innføringen av tilbudsplikt som industritrålerne ikke har oppfylt, skal faktisk premieres! Hadsel kommune mener at det ikke skal gi økonomisk gevinst når man ikke innfrir intensjonene i tilbudsplikten. Dette er 100% i strid med folks rettsoppfatning og signaliserer at dersom man omgår og utnytter statlige systemer og regelverk lenge nok, vil man ikke bare tilgis, men også premieres.

AVVIKLE BEARBEIDINGSPLIKTEN

Ekspertgruppen foreslår å avvikle denne plikten som en konsekvens av at tilbudsplikten foreslås avviklet. Vi er enige i at det bør gjøres endringer på bearbeidingsplikten, kommer det ingen fisk inn til bedriftene, er det ingen fisk å bearbeide. Bearbeidingsplikten skal gjøre at vi som samfunn nyttiggjør det råstoffet vi får levert utenfor kysten vår slik at det kommer flest mulige til gode. Det gjør at Norge ikke blir en 100% råstoffleverandør. Råstoffet skal gi arbeide til ansatte på land og derigjennom opprettholde samfunn og gi ringvirkninger til leverandørbedrifter. Det gjør at lokalbutikken består, leverandørindustrien har kjøpere osv. Konsekvens av en fjerning vil være at landindustrien avvikles.

AVVIKLE AKTIVITETSPLIKTE MOT FORHOLDMESSIG AVKORTNING AV KVOTEFAKTOR

Også denne plikten foreslås avviklet. Denne gangen skal det være et lite ris bak speilet ved at det vil kunne føre til en avkorting av kvotegrunnet. Å oppheve plikten vil åpne for at Havfisk og Norway Seafoods kan rasjonalisere sin drift. Hva er det i dagens system som hindrer det? Aktivitetsplikten tallfestes ikke på noen måte. Aktiviteten på Norway Seafood Melbu og Stamsund er nå ca. en tredel av det den var da Røkke i sin tid overtok. Skal det være målestokken for aktivitet, vil det ikke bli mye igjen å beholde av kvotefaktoren for Havfisk. Vi kan ikke tillate ytterligere reduksjon i krav til aktivitet, det vil innebære nedleggelse av anleggene.

ETABLERING AV EN AUKSJONSORDNING DER INDUSTRIEN FÅR TILGANG PÅ KVOTEFAKTORER SOM LEIES UT TIL FISKEFLÅTEN.

Dette forslaget vil gjøre det svært uforutsigbart for de anleggene/kommunene som i dag har industri basert på «industritråler-råstoff». Det bør være en statlig oppgave å styre hvem som får levere/høste av fellesressursene og likeledes fastsette like vilkår for disse aktørene. Derfor bør dette ikke overlates til det enkelte industrianlegg.

Så lenge fisken må fanges i Barentshavet og føres /bringes til landanleggene, ligger det i sakens natur at det ikke er kystflåten som vil kunne gjøre denne jobben alene. Vi erkjenner at det i dag er noen store kystfiskebåter som fisker langt fra land, men ser ikke fordelen av å ta en del kvotefaktor fra trålerne, for å tilføre - via et auksjonssystem, et fåtall kystfiskebåter.

Vi mener også forslagene fra kommisjonen på dette punktet innebærer at deltakerloven må endres. Det var nettopp ansvaret for å opprettholde aktivitet og arbeidsplasser i flere kystsamfunn som gjorde at det ble gitt **dispensasjon** fra deltakerloven ved opprettelsen av «industritrålkonsesjonene».

Et totalt frislepp slik ekspertgruppen foreslår vil bryte med norsk lov og vil gjøre at det **gis evigvarende** dispensasjon fra deltakerloven. Det vil også bryte med kystfolkets rettsoppfatning om at de fiskerettigheter som ble stilt til dispensasjon for noen kystsamfunn via industritrålerne, nå skal overføres til et selskap og gis frislipp for alle plikter.

ETABLERE NÆRINGSFOND BASERT PÅ INNTEKTENE FRA AUKSJONSORDNINGENE

Her kommer kommisjonen inn på at deres forslag vil bety en nedbygging, eller bortfall av industri. Det skrives i klartekst at inntektene av kvotefaktorene som skal auksjoneres bort, som en konsekvens av bortfallet av pliktsystemet, vil kunne brukes til næringsfond i de distriktene som historisk sett har hatt innslag av hvitfiskindustri. Det er vanskelig å forstå hvordan et næringsfond skal kunne kompensere for bortfallet av aktivitet og arbeidsplasser. Det foreslås også å bruke næringsfondet over store områder og ikke på de plasser som i dag har industri med levering fra industritrålerne. Det er de kommunene som blir direkte berørt ved bortfall av arbeidsplasser / redusert aktivitet som må kompenseres.

FORSLAG TIL ENDRINGER:

Hadsel kommune innser at det kan være behov for endringer i dagens system. Et bortfall av tilbudsplikt og aktivitetsplikt er ikke ønskelig. En endring i dagens system med bearbeidingsplikt pr fangst til bearbeidingsplikt f.eks per halvår vil kunne fungere mye bedre. Man kan også gi en ytterligere fleksibilitet med hensyn til utveksling av råstoff mellom ulike anlegg, men summen for bearbeiding må være som i dag. Dette innebærer at det kan gis en fleksibilitet som etterspørres.

Det er andre halvår som historisk sett har gitt størst sysselsettingsutfordring. Det går an å se på periodisering av fangståret.

Hvis de som i dag har fiskerettigheter med plikter ikke evner eller ønsker å oppfylle pliktene, må andre aktører få slippe til på samme vilkår. Det være seg andre trålere eller konstallasjoner av større kystrederier. Hovedbudskapet er at det råstoffet samfunnet stiller til rådighet skal gi arbeidsplasser og verdiskapning i de samfunn som har disse rettighetene i dag.